

TIESAS ATZINUMS 1/09 (plēnums)

2011. gada 8. martā

Satura rādītājs

Lūgums sniegt atzinumu	I - 1147
Nolīguma par Eiropas un Kopienas Patentu tiesu projekts	I - 1148
Nolīguma projekta noteikumi	I - 1150
Padomes lūgumā sniegt atzinumu ietvertais vērtējums	I - 1154
Tiesai iesniegto apsvērumu kopsavilkums	I - 1155
Apsvērumi par lūguma sniegt atzinumu pieņemamību	I - 1155
Apsvērumi, lūdzot atzīt nolīguma projekta nesaderību ar Līgumiem.....	I - 1156
Apsvērumi, lūdzot atzīt nolīguma projekta saderīgumu ar Līgumiem, ja minētajā projektā tiek veikti grozījumi	I - 1158
Apsvērumi, lūdzot atzīt nolīguma projekta saderīgumu ar Līgumiem.....	I - 1160
Tiesas nostājas pieņemšana.....	I - 1163
Par lūguma sniegt atzinumu pieņemamību	I - 1163
Par būtību	I - 1166
Ievada apsvērumi	I - 1166
Par nolīguma projekta saderīgumu ar Līgumiem.....	I - 1167

Atzinuma procedūra 1/09

par Eiropas Savienības Padomes 2009. gada 6. jūlijā Tiesā iesniegto lūgumu sniegt atzinumu saskaņā ar LESD 218. panta 11. punktu.

TIESA (plēnumš)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji H.N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], K. Šimans [*K. Schiemann*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kassel*] un D. Švābi [*D. Šváby*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Ilešiĉs [*M. Ilešič*], U. Lehmuss [*U. Lohmus*], E. Levits, A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], P. Linda [*P. Lindh*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Toadere [*C. Toader*], M. Safjans [*M. Saffan*] un M. Bergere [*M. Berger*],

sekretārs M. A. Godisārs [*M.-A. Gaudissart*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 18. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Eiropas Savienības Padomes vārdā — Ž. K. Piri [*J.-C. Piris*], F. Florindo Gižons [*F. Florindo Gijón*] un L. Karamuncs [*L. Karamountzos*], kā arī D. Kimberlija [*G. Kimberley*], pārstāvji,

- Beļģijas valdības vārdā — K. Pošē [*C. Pochet*], kā arī Ž. K. Allo [*J.-C. Halleux*] un T. Materne [*T. Materne*], pārstāvji,

- Čehijas valdības vārdā — M. Smoleks [*M. Smolek*], pārstāvis,

- Dānijas valdības vārdā — V. Pasternaka Jergensena [*V. Pasternak Jørgensen*], kā arī R. Holdgords [*R. Holdgaard*] un K. Vangs [*C. Vang*], pārstāvji,

- Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Kempere [*J. Kemper*], pārstāvji,

- Igaunijas valdības vārdā — L. Uibo [*L. Uibo*], pārstāvis,

- Īrijas vārdā — D. Dž. O'Hagans [*D. J. O'Hagan*], pārstāvis, kuram palīdz E. Ficsimonss [*E. Fitzsimons*], SC, un N. Traversss [*N. Travers*], BL,

- Grieķijas valdības vārdā — A. Samoni-Randu [*A. Samoni-Rantou*] un D. Aleksaki [*G. Alexaki*], kā arī K. Boskovits [*K. Boskovits*], pārstāvji,

- Spānijas valdības vārdā — N. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], pārstāve,

- Francijas valdības vārdā — E. Beljāra [*E. Belliard*] un B. Bopēra-Manoka [*B. Beaupère-Manokha*], kā arī Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un A. Adams [*A. Adam*], pārstāvji,

- Itālijas valdības vārdā — Dž. Palmjēri [*G. Palmieri*] un M. Fjorilli [*M. Fiorilli*], pārstāvji, kam palīdz Dž. Nori [*G. Nori*], *vice-avvocato generale dello Stato*,

- Kipras valdības vārdā — V. Hristoforu [*V. Christoforou*] un M. Hadzigeorgju [*M. Chatzigeorgiou*], pārstāves,

- Lietuvas valdības vārdā — I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], pārstāvis,

- Luksemburgas valdības vārdā — K. Šilcs [*C. Schiltz*], pārstāvis, kam palīdz P. E. Parčs [*P.-E. Partsch*], advokāts,

- Nīderlandes valdības vārdā — K. Viselsa [*C. Wissels*] un I. de Frīss [*Y. de Vries*], pārstāvji,

- Polijas valdības vārdā — M. Dovgelevičs [*M. Dowgielewicz*] un M. Špunars [*M. Szpunar*], pārstāvji,

- Portugāles valdības vārdā — L. Fernandišs [*L. Fernandes*] un Ž. Negrans [*J. Negrão*], kā arī M. L. Duarte [*M. L. Duarte*], pārstāvji,

- Rumānijas valdības vārdā — A. Popesku [*A. Popescu*] un M.L. Kolonesku [*M.-L. Colonescu*], pārstāvji, kam palīdz E. Gane [*E. Gane*] un A. Stoija [*A. Stoia*], padomdevējas,

- Slovēnijas valdības vārdā — V. Klemenca [*V. Klemenc*] un T. Miheliča Žitko [*T. Mihelič Žitko*], pārstāves,

- Somijas valdības vārdā — A. Gimareša-Purokoski [*A. Guimaraes-Purokoski*] un J. Heliskoski [*J. Heliskoski*], pārstāvji,

- Zviedrijas valdības vārdā — A. Falka [*A. Falk*] un A. Engmans [*A. Engman*], pārstāvji,

- Apvienotās Karalistes vārdā — I. Rao [*I. Rao*] un F. Penlingtone [*F. Penlington*], pārstāves, kam palīdz A. Dešvuds [*A. Dashwood*], *barrister*,

- Eiropas Parlamenta vārdā — E. Periljo [*E. Perillo*] un K. Bredlijs [*K. Bradley*], kā arī M. Dīna [*M. Dean*], pārstāvji,

- Eiropas Komisijas vārdā — L. Romero Rekēns [*L. Romero Requena*], Ž. P. Kepenns [*J.-P. Keppenne*] un H. Krēmers [*H. Krämer*], pārstāvji,

2010. gada 2. jūlijā slēgtā apspriedē uzklaušījusi pirmo ģenerāladvokātu P. Mengoci [*P. Mengozzi*] un ģenerāladvokātus J. Kokoti [*J. Kokott*], E. Šarpstoni [*E. Sharpston*], Ī. Botu [*Y. Bot*], J. Mazaku [*J. Mazák*], V. Trstenjaku [*V. Trstenjak*], N. Jēskinenu [*N. Jääskinen*] un P. Krusu Viljalonu [*P. Cruz Villalón*],

sniedz šo atzinumu.

Atzinums

Lūgums sniegt atzinumu

1. Lūgums sniegt atzinumu, ko Tiesā iesniedza Eiropas Savienības Padome, ir izteikts šādā redakcijā:

“Vai plānotais nolīgums, ar kuru izveido vienotu sistēmu strīdu izskatīšanai patentu jomā (šobrīd dēvēta par “Eiropas un Kopienas Patentu tiesu”), ir saderīgs ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma noteikumiem?”

2. Padome kā sava lūguma pielikumus Tiesai ir iesniegusi:

— Padomes 2009. gada 7. aprīļa dokumentu Nr. 8588/09 par pārskatīto priekšlikumu Padomes regulai par Kopienas patentu, ko izstrādājusi Padomes prezidentūra pēc “Intelektuālā īpašuma” (Patentu) darba grupas priekšlikuma;

- Padomes 2009. gada 23. marta dokumentu Nr. 7928/09 par pārskatīto prezidentūras tekstu par nolīguma par Eiropas un Kopienas Patentu tiesu projektu un par šīs tiesas statūtu projektu;

- Padomes 2009. gada 23. marta dokumentu Nr. 7927/09 par Komisijas ieteikumu Padomei ļaut Komisijai uzsākt sarunas, lai pieņemtu starptautisku nolīgumu, “ar kuru izveido vienotu sistēmu strīdu izskatīšanai [Eiropas un Kopienas] patentu jomā”.

Nolīguma par Eiropas un Kopienas Patentu tiesu projekts

3. Eiropas Patentu konvencija (turpmāk tekstā — “EPK”), kas parakstīta 1973. gada 5. oktobrī Minhenē, ir līgums, kuram šobrīd ir pievienojušās 38 valstis, tostarp visas Eiropas Savienības dalībvalstis. Eiropas Savienība nav pievienojusies EPK. Minētajā konvencijā ir paredzēta vienota procedūra Eiropas patentu piešķiršanai, ko veic Eiropas Patentu iestāde (turpmāk tekstā — “EPI”). Lai gan šo tiesību piešķiršanas procedūra ir vienota, Eiropas patents tiek sadalīts vairākos valsts patentos, katrs no kuriem ir atkarīgs no patenta īpašnieka norādīto valstu iekšējām tiesībām.

4. 2000. gadā Eiropadome uzsāka diskusijas par paredzēto Kopienas patentu. 2000. gada 5. jūlijā Eiropas Komisija iesniedza priekšlikumu Padomes regulai par Kopienas patentu [COM(2000) 412, galīgā redakcija], paredzot Kopienas pievienošanas EPK, visā Kopienā derīgu vienotu tiesību uz rūpniecisko īpašumu izveidi un šo tiesību piešķiršanu, ko veiktu EPI.

5. Pēc Padomes “Konkurētspēja” 2006. gada 4. decembra secinājumiem un Eiropas Padomes 2007. gada 8. un 9. marta secinājumiem Komisija 2007. gada 3. aprīlī Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedza paziņojumu ar nosaukumu “Eiropas patentu sistēmas stiprināšana” [COM(2007) 165, galīgā redakcija].

6. Cita starpā Komisija ierosināja izveidot integrētu Eiropas patenta un paredzētā Kopienas patenta sistēmu. Pēdējo EPI izsniegtu atbilstoši EPK noteikumiem. Tam būtu vienots un neatkarīgs raksturs, kas radītu vienādas sekas visā Savienībā, un to varētu izdot, nodot, atcelt vai izbeigt tikai šajā teritorijā. EPK noteikumi būtu piemērojami Kopienas patentam tiktāl, ciktāl regulā par Kopienas patentu nebūtu paredzētas īpašas normas.

7. Padomes darba ietvaros tika izstrādāts arī tāda starptautiska nolīguma projekts, kas būtu noslēdzams starp dalībvalstīm, Eiropas Savienību un trešajām valstīm, kuras ir EPK dalībvalstis (turpmāk tekstā — “nolīguma projekts”), un ar kuru tiktu izveidota kompetenta tiesa Eiropas un Kopienas patentu strīdu izskatīšanai.

8. Ar paredzēto nolīgumu tiktu izveidota Eiropas un Kopienas Patentu tiesa (turpmāk tekstā — “PT”), kura sastāvētu no pirmās instances tiesas, kurai būtu centrālā nodaļa, kā arī vietējās un reģionālās nodaļas, un apelācijas tiesas, kuras jurisdikcijā būtu apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas nolēmumiem izskatīšana. PT trešā struktūrvienība būtu kopīgs sekretariāts.

Nolīguma projekta noteikumi

9. Šī projekta 14.a pantā ir paredzēts:

“Piemērojamās tiesību normas

1) Saskaņā ar šo nolīgumu izskatot lietu, [Patentu] Tiesa ievēro Kopienas tiesības un tās lēmumu pamatā ir:

a) šis nolīgums;

b) tieši piemērojamas Kopienas tiesības, jo īpaši Padomes Regula [...] par Kopienas patentu, un līgumslēdzēju valstu tiesību akti, ar kuriem īsteno Kopienas tiesības [...];

c) Eiropas Patentu konvencija un valsts tiesību akti, kurus līgumslēdzējas valstis pieņēmušas saskaņā ar Eiropas Patentu konvenciju; kā arī

- d) visi starptautiskos nolīgumos paredzēti noteikumi, kurus piemēro patentiem un kuri ir saistoši visām līgumslēdzējām pusēm.
- 2) Ciktāl [Patentu] Tiesas lēmumu pamatā ir līgumslēdzēju valstu valsts tiesību akti, piemērojamās tiesību normas nosaka:
- a) ar tieši piemērojamiem Kopienas tiesību noteikumiem; vai
  - b) ja nav tieši piemērojamu Kopienas tiesību noteikumu, to veic ar starptautiskiem instrumentiem vai starptautiskām privāttiesībām, kuru puses ir visas līgumslēdzējas puses; vai
  - c) ja nav a) un b) punktā minēto noteikumu, to veic ar valsts noteikumiem par starptautiskām privāttiesībām, kā to noteikusi [Patentu] Tiesa.
- 3) Līgumslēdzēja valsts, kas nav noslēgusi Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu, pieņem normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai ievērotu Kopienas tiesības attiecībā uz materiālajām patentu tiesībām.”

10. Nolīguma projekta 15. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Jurisdikcija

1) [Patentu] Tiesai ir ekskluzīva jurisdikcija attiecībā uz:

a) prasībām par faktisku pārkāpumu vai pārkāpuma draudiem attiecībā uz patentiem un papildu aizsardzības sertifikātiem un saistītu aizsardzību, tostarp pretprasībām par licencēm;

a 1) prasībām par paziņojumu, ka nav pārkāpuma;

b) prasībām, ar ko paredz pagaidu un aizsardzības pasākumus un tiesas aizliegumus;

c) prasībām vai pretprasībām par patenta anulēšanu;

d) prasībām par zaudējumiem vai kompensācijām, ko izraisījusi patenta pieteikuma publicēšanas rezultātā iegūta pagaidu aizsardzība;

e) prasībām par izgudrojuma izmantošanu pirms patenta izsniegšanas vai par patenta iepriekšēja izmantojuma tiesībām [tiesībām, kas balstītas uz patenta agrāku izmantošanu];

f) prasībām par to, lai izsniedz vai anulē par Kopienas patentiem piešķirtas piespiedu licences; kā arī

g) kompensāciju prasībām par izsniegtajām licencēm [...].

2) Līgumslēdzēju valstu tiesām ir jurisdikcija attiecībā uz prasībām, kuras saistītas ar Kopienas un Eiropas patentiem un kuras nav [Patentu] Tiesas ekskluzīvā jurisdikcijā.”

11. PT pirmās instances tiesas dažādo nodaļu teritoriālā jurisdikcija nolīguma projekta 15.a panta 1. punktā ir noteikta šādi:

“Prasības, kas minētas 15. panta 1. punkta a), b), d) un e) apakšpunktā, iesniedz:

a) tās līgumslēdzējas valsts vietējā nodaļā, kurā ir noticis pārkāpums vai kurā var notikt varbūtējs pārkāpums, vai reģionālā nodaļā, kuras dalībnieks ir šī līgumslēdzēja valsts; vai

b) tās līgumslēdzējas valsts vietējā nodaļā, kurā ir atbildētāja dzīvesvieta, vai reģionālā nodaļā, kuras dalībnieks ir šī līgumslēdzēja valsts.

Prasības pret atbildētājiem, kuru dzīvesvieta nav līgumslēdzējas valsts teritorijā, saskaņā ar a) apakšpunktu iesniedz vietējā vai reģionālā nodaļā.

Ja attiecīgajai līgumslēdzējai valstij nav vietējās nodaļas un tā nav reģionālās nodaļas dalībniece, prasības iesniedz Centrālajā nodaļā.”

12. Minētā projekta 48. pantā ir noteikts:

“1) Ja Pirmās instances tiesā rodas jautājums par [EK] līguma interpretāciju un Kopienas iestāžu aktu spēkā esamību un interpretāciju, tā, ja uzskata, ka tas ir vajadzīgi, lai varētu pieņemt lēmumu, lūdz [...] Tiesu pieņemt lēmumu šajā jautājumā. Ja šāds jautājums rodas Apelācijas tiesā, tā lūdz [...] Tiesu pieņemt lēmumu šajā jautājumā.

2) [...] Tiesas lēmums par [EK] līguma interpretāciju vai par Kopienas iestāžu aktu spēkā esamību un interpretāciju Pirmās instances tiesai un Apelācijas tiesai ir saistošs.”

Padomes lūgumā sniegt atzinumu ietvertais vērtējums

13. Padome norāda, ka “[tās locekļu] vairākums uzskata, ka paredzētais nolīgums ir juridiski iespējams veids iecerēto mērķu sasniegšanai. Tomēr [...] ir izteiktas bažas par vairākiem juridiskiem jautājumiem, kas ir arī apspriesti”. Padome precizē, ka “dažādo jautājumu izklāsts ir paredzēts neitrāls, nenorādot, cik lielu atbalstu ir saņēmušas dažādās pieejas, kā arī uzsverot, ka Padome neatbalsta nevienu no atbildēm”.

14. Padome uzskata, ka plānotais nolīgums negrozīs Tiesas pilnvaras. Dalībvalstīm būtu jāspēj paredzētās tiesu sistēmas struktūru organizēt tādā veidā, kādu tās uzskata par piemērotu, tostarp izveidojot starptautisku tiesu.

15. Padome norāda, ka PT pienākumam ievērot Savienības tiesības ir paredzēta ļoti plaša piemērošanas joma, jo tas attiecas ne tikai uz Līgumiem un iestāžu pieņemtiem aktiem, bet arī uz Savienības tiesību sistēmas vispārējiem principiem un Tiesas judikatūru.

Tiesai iesniegto apsvērumu kopsavilkums

16. Ar iesniegtajiem apsvērumiem tiek lūgts vai nu atzīt lūgumu sniegt atzinumu par nepieņemamu, vai atzīt nolīguma projekta nesaderīgumu ar Līgumiem, vai atzīt nepieciešamību veikt grozījumus minētajā projektā, lai nodrošinātu tā atbilstību Līgumiem, vai arī atzīt plānotā nolīguma saderīgumu ar Līgumiem.

Apsvērumi par lūguma sniegt atzinumu pieņemamību

17. Parlaments un Spānijas valdība būtībā apgalvo, ka lūgums sniegt atzinumu, ņemot vērā plānotā nolīguma mērķi, sagatavošanās darbu virzību, kā arī institucionālo un tiesisko kontekstu, esot priekšlaicīgs un balstīts uz nepilnīgu un nepietiekamu informāciju. Parlaments no savas puses arī uzskata, ka, tā kā Padome nav ar to

apspriedusies par projektu regulai par Kopienas patentu, tiek apšaubīts institucionālā līdzsvara princips.

18. Īrija, paziņojot par atbalstu lūgumam sniegt atzinumu, tomēr uzskata, ka Tiesai esot jāpārlicinās par jurisdikciju lemt par šo lūgumu, it īpaši ņemot vērā stadiju, kurā ir nonācis sarunu process. Turklāt Tiesas atzinumam nodotais teksts lielākoties esot tikai darba dokuments, kurš vēl nav saņēmis visu Padomes locekļu atbalstu.

Apsvērumi, lūdzot atzīt nolīguma projekta nesaderību ar Līgumiem

19. Īrija, kā arī Grieķijas, Spānijas (pakārtoti), Itālijas, Kipras, Lietuvas un Luksemburgas valdības uzskata, ka nolīguma projekts esot nesaderīgs ar Līgumiem.
20. Īrija apgalvo, ka nolīguma projekts nenodrošinot, ka tiks ievērots to Savienības tiesību normu pārākums, kuras varētu tikt piesauktas PT izskatāmajos strīdos. Tāpat tas negarantējot, ka šai tiesai būs pienākums veikt interpretāciju, pēc iespējas izvairoties no kolīzijām starp Savienības tiesību normām, kas tai būtu jāpiemēro, un citām valsts tiesību un starptautiskām normām, kuras varētu būt piemērojamas.
21. Grieķijas valdība norāda, ka saistībā ar nolīguma projekta noteikumiem, kas attiecas uz PT Pirmās instances tiesas nodaļu, kas atradīsies trešās valstīs un kuru jurisdikcijā būs Kopienas patenti, izveidi un darbību, rodoties jautājums par Savienības tiesību sistēmas un tiesu sistēmas autonomijas aizsardzību. Līgumos esot noteiktas saistošas

atbilstošās tiesību normas, kuru ietvaros Savienības iestādēm un dalībvalstīm ir jārikojas, izvēloties gan vispārējo metodi, gan konkrētus noteikumus attiecībā uz strīdu izskatīšanu saistībā ar rūpnieciskā īpašuma tiesībām.

22. Spānijas valdība pakārtoti norāda, ka nolīguma projekts, ņemot vērā, ka ar to tostarp tiek apdraudēts LES 19. pants un LESD 344. pants, esot nesaderīgs ar Līgumiem tiklīdz, ciktāl tiekot apšaubīta Tiesas ekskluzīvā jurisdikcija izskatīt strīdus Savienības tiesību jomā. Turklāt plānotā sistēma negarantējot Savienības tiesību pārkumu, jo PT neietilptu nevienas dalībvalsts tiesu sistēmā un līdz ar to neviens šādas tiesas pieļauts Savienības tiesību pārkumps nebūtu pakļauts nekāda veida kontrolei.

23. Itālijas valdība apgalvo, ka nolīguma projektam esot tāda starptautisko tiesību akta forma, ar kuru dalībvalstis un EPK līgumslēdzējas valstis savas konstitucionālās pilnvaras tiesu jomā nodod starptautiskai tiesai. Ņemot vērā, ka pašlaik neesot patentu tiesību, kas attiektos uz visu dalībvalstu teritoriju kopumā, ne arī vienotas sistēmas strīdu šajā jomā izskatīšanai, Savienībai neesot tiesību nodot savas tiesu pilnvaras starptautiskai [tiesu] iestādei. Savienības pievienošanās EPK neietekmēsot šo vērtējumu, jo starptautiskā tiesa, kuru ir plānots izveidot, nebūšot EPK struktūrvienība. Līdz ar to, tā kā nav juridiska pamata, plānotais nolīgums neesot saderīgs ar Līgumu noteikumiem.

24. Kipras valdība uzskata, ka PT izveide būtu pretrunā Tiesai un [Eiropas Savienības] Vispārējai tiesai piešķirtajai ekskluzīvajai jurisdikcijai, kas noteikta dažādās tiesību aizsardzības līdzekļu formās, kuras paredzētas Līgumos.

25. Lietuvas valdība uzskata, ka, ņemot vērā, ka plānoto nolīgumu nevar noslēgt, pamatojoties uz Līgumu noteikumiem, tas neesot saderīgs ar Līgumiem. Nolīguma projekts negarantēšot Savienības tiesību autonomijas un ar Līgumiem Savienības iestādēm piešķirto pilnvaru būtiskā rakstura aizsardzību.
26. Luksemburgas valdība apgalvo, ka Līgumi nesniedzot nekādu juridisku pamatu, kas ļautu nolīguma projektā minētās pilnvaras nodot tādai tiesai kā PT. Savienības tiesību normas un Tiesas judikatūra, kas nosaka Savienības tiesību sistēmas un tiesu sistēmas autonomiju un viendabību, nepieļaujot šādas tiesas izveidi. Līgumi un Tiesas judikatūra nosakot, ka pilnvaras, ko ar plānoto nolīgumu ir paredzēts piešķirt PT, var īstenot tikai pati Tiesa.

Apsvērumi, lūdzot atzīt nolīguma projekta saderīgumu ar Līgumiem, ja minētajā projektā tiek veikti grozījumi

27. Parlaments, pakārtoti, Beļģijas un Francijas valdības, kā arī Komisija, uzskatot, ka nolīguma projekts principā ir saderīgs ar Līgumiem, tomēr iesaka šajā projektā veikt noteiktu skaitu grozījumu.
28. Parlaments uzskata, ka gadījumā, ja Tiesa atzītu Padomes lūgumu par pieņemamu, pašā nolīguma tekstā būtu lietderīgi norādīt ļoti plašu piemērošanas jomu PT pienākumam ievērot Savienības tiesības un Tiesas judikatūru, tostarp tās turpmākos spriedumus. Tāpat būtu jāprecizē, ka PT būs jānodrošina pamattiesību aizsardzība.

29. Attiecībā uz plānoto prejudiciālā nolēmuma procedūru Parlaments uzskata, ka būtu atbilstoši ieviest sistēmu, ar kuras palīdzību Komisija varētu iejaukties PT uzsāktajās tiesvedībās. Tāpat varētu būt lietderīgi noteikt PT skaidru pienākumu uzdot Tiesai ikvienu jautājumu par kādas Savienības tiesību normas spēkā esamību.

30. Beļģijas valdība piedāvā Tiesai atbildēt uz Padomes lūgumu sniegt atzinumu tādējādi, ka plānotais nolīgums ir saderīgs ar Līgumiem ar nosacījumu, ka Tiesai piešķirtā jurisdikcija prejudiciālajā jomā tiks papildināta ar mehānismiem, kas ļaus nodrošināt Savienības tiesību pārkuma un efektivitātes ievērošanu.

31. Francijas valdība apgalvo, ka nolīguma projekts principā esot saderīgs ar Līgumiem. Tomēr paredzētā prejudiciālā nolēmuma procedūra esot jāpapildina ar mehānismu, kas būtu atvērts lietas dalībniekiem un/vai vajadzības gadījumā dalībvalstīm, kā arī Komisijai, lai nodrošinātu, ka PT ievēro Savienības tiesības un to pārkumu. Tāpat varētu paredzēt pārsūdzību tiesiskuma interesēs pēc Komisijas vai dalībvalsts iniciatīvas vai PT Apelācijas tiesas spriedumu pārskatīšanas procedūru Tiesā gadījumā, ja pastāvētu nopietns risks, ka varētu tikt apdraudēta Savienības tiesību vienotība vai konsekvence.

32. Komisija uzskata, ka plānotais nolīgums esot saderīgs ar Līgumu noteikumiem, ja vien iespēja jebkurā brīdī izbeigt šo nolīgumu tiktu skaidri atzīta ne tikai trešajām valstīm, bet arī Savienībai un dalībvalstīm.

Apsvērumi, lūdzot atzīt nolīguma projekta saderīgumu ar Līgumiem

33. Čehijas, Dānijas, Vācijas, Igaunijas, Nīderlandes, Polijas, Portugāles, Rumānijas, Slovēnijas, Somijas, Zviedrijas, kā arī Apvienotās Karalistes valdības apgalvo, ka nolīguma projekts esot saderīgs ar Līgumiem.

34. Čehijas valdība uzskata, ka šis nolīguma projekts esot saderīgs ar Līgumiem, jo tajā esot ievērotas prasības attiecībā uz Savienības tiesību autonomijas un to pārākuma aizsardzību un PT tostarp varot vērsties Tiesā ar lūgumiem sniegt prejudiciālus nolēmumus.

35. Dānijas valdība norāda, ka nolīguma projekts neesot pretrunā Līgumos noteiktajām institucionālajām normām un ka nolīgums esot jānoslēdz gan Savienībai, gan tās dalībvalstīm atbilstoši LESD 81. un 114. pantam.

36. Vācijas valdība uzskata, ka nolīguma projektā paredzētā pārbaudes tiesā sistēma atbilstot Līgumiem. Sevišķi LESD 262. pants pieļaujot šo sistēmu. Turklāt tikšot aizsargāts Savienības tiesību sistēmas pārākums un autonomija. Paredzētā tiesu sistēma neradišot Tiesas jurisdikcijas "sagrozīšanu" un neuzspiedišot Savienībai noteiktu to tiesību interpretāciju, kas attiecas uz tās iekšējo pilnvaru īstenošanu.

37. Igaunijas valdība norāda, ka nolīguma projekts attiecas ne tikai uz Savienības, bet arī uz dalībvalstu pilnvarām, tāpēc LESD 352. pants esot atbilstošs juridiskais pamats, lai paredzēto nolīgumu noslēgtu. Ne Savienības tiesību sistēmas pārākums, ne autonomija, ne Tiesas jurisdikcija ar nolīguma projektu netiekot apšaubīta.
38. Nīderlandes valdība uzsver, ka LESD 262. pants neesot šķērslis nolīguma projektam. Turklāt ar pēdējo netiekot apdraudēta Savienības tiesību vienotība un viengabalainība. Plānotā nolīguma rezultātā tiesiskās aizsardzības un pārbaudes tiesā sistēma, ko īsteno valsts tiesas un Savienības tiesas un kāda tā ir paredzēta Līgumos, netiekot ne grozīta, ne arī apdraudēta.
39. Polijas valdība apgalvo, ka plānotās jurisdikcijas piešķiršana PT principā esot saderīga ar Līgumiem un LESD 262. pants tai neradot šķērslī. Ņemot vērā, ka nav Savienības tiesību akta, kurš attiektos uz patentu jomu, Tiesai neesot jāpiešķir ekskluzīva jurisdikcija šajā jomā. Turklāt ar nolīguma projektu netiekot apdraudēts Savienības tiesību pārākums. Paredzētā prejudiciālā nolēmuma procedūra nodrošināšot Savienības tiesību vienotību un konsekveni attiecīgajā jomā.
40. Portugāles valdība apgalvo, ka plānotās jurisdikcijas piešķiršana PT esot saderīga ar Līgumiem. Izvirzītie iebildumi saistībā ar riskiem attiecībā uz Savienības tiesību sistēmas pārākumu un autonomiju neesot pamatoti. Ņemot vērā jautājuma sarežģītību un mērķi radīt vienotu intelektuālā īpašuma aizsardzības sistēmu Eiropā, esot jāmeklē "elastīgi risinājumi", kuri varētu atbilst šim mērķim. Nolīguma projekts šim izaicinājumam atbilstot.

41. Rumānijas valdība uzskata, ka Savienības tiesību sistēmas autonomiju garantējot PT pienākums ievērot Savienības tiesības, PT iespēja vai pienākums atkarībā no gadījuma uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus, kā arī šīs procedūras ietvaros Tiesas taisīto spriedumu saistošā iedarbība. Turklāt neviens Līgumu noteikums neesot pretrunā tam, ka ar starptautisku nolīgumu Tiesai tiktu piešķirtas pilnvaras interpretēt šāda nolīguma noteikumus, lai to, iespējams, piemērotu trešajās valstīs.

42. Slovēnijas valdība uzskata, ka ekskluzīvas jurisdikcijas attiecībā uz strīdiem par Kopienas patenta spēkā esamību un/vai sekām piešķiršana PT esot saderīga ar Līgumiem. Ne LESD 257. pantā, ne LESD 262. pantā iepriekš neesot izdarīta izvēle attiecībā uz atbilstošo tiesu. Nolīguma projekta 14.a un 48. pantā tiekot garantēta Savienības tiesību sistēmas autonomija un ievērošana.

43. Somijas valdība apgalvo, ka, tā kā plānotā nolīguma mērķis un saturs nosaka starptautiskas tiesu sistēmas izveidi patentu jomā, šī nolīguma noslēgšanai Savienības vārdā esot jābūt pamatotai gan ar LESD 262. pantu, gan ar LESD 352. pantu. Turklāt nolīguma projekts neradot problēmas attiecībā uz saderīgumu ar Līgumiem.

44. Zviedrijas valdība uzsver, ka nolīguma projekts garantējot Savienības tiesību vienvērdīgu piemērošanu. Tiesas jurisdikcija netiekot sagrozīta, un tās ekskluzīvās pilnvaras veikt Savienības aktu tiesiskuma pārbaudi netiekot apšaubītas.

45. Apvienotās Karalistes valdība uzskata, ka plānotais nolīgums esot jānoslēdz kā jaukts nolīgums. Plānotajā nolīgumā paredzētās strīdu izskatīšanas sistēmas ietvaros tiekot aizsargāts Tiesas jurisdikcijas būtiskais raksturs, jo netiekot apšaubīta ne Tiesas

ekskluzīvā jurisdikcija, ne tās nolēmumu saistošā iedarbība. Jurisdikcijas piešķiršana PT attiecībā uz lietām par Kopienas patentu spēkā esamību un/vai to piemērošanu esot saderīga ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību. Plānotajā nolīgumā paredzētās strīdu izskatīšanas sistēmas ietvaros tiekot garantēts Savienības tiesību pārkums. Nolīguma projekta 48. pantā paredzētā prejudiciālā nolēmuma procedūra, kas dod PT pilnvaras uzdot Tiesai jautājumus, esot saderīga ar Līgumiem.

Tiesas nostājas pieņemšana

Par lūguma sniegt atzinumu pieņemamību

46. Apsvērumi, kuri ir formulēti attiecībā uz lūguma sniegt atzinumu pieņemamību, būtībā skar trīs jautājumus, proti, pirmkārt, plānotā nolīguma satura precizitātes pakāpi, otrkārt, sagatavošanas darbu stadiju un, treškārt, institucionālā līdzsvara ievērošanu.

47. Pirms atbildes sniegšanas uz šiem trīs jautājumiem ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 218. panta 11. punktu Parlaments, Padome, Komisija vai dalībvalsts var saņemt Tiesas atzinumu par to, vai plānotais nolīgums ir saderīgs ar Līgumu noteikumiem. Šīs tiesību normas mērķis ir novērst sarežģījumus, kas izrietētu no apstrīdēšanas tiesā saistībā ar Savienības noslēgto starptautisko nolīgumu saderīgumu ar Līgumiem (skat. 1996. gada 28. marta atzinumu 2/94, *Recueil*, I-1759. lpp., 3. punkts, un 2009. gada 30. novembra atzinumu 1/08, Krājums, I-11129. lpp., 107. punkts).

48. Tiesas nolēmums, ar kuru pēc Savienības noslēgta starptautiska nolīguma tiktu konstatēts, ka tas, ņemot vērā tā saturu vai tā noslēgšanai pieņemto procedūru, iespējams, nav saderīgs ar Līgumu noteikumiem, ne tikai Savienības iekšienē, bet arī starptautisko attiecību līmenī radītu nopietnas grūtības un varētu nodarīt kaitējumu visām ieinteresētajām pusēm, tostarp trešajām valstīm (skat. 1995. gada 13. decembra atzinumu 3/94, *Recueil*, I-4577. lpp., 17. punkts).
49. Pirmkārt, attiecībā uz jautājumu par nolīguma projekta precizitātes pakāpi ir jāatgādina, ka, ja Tiesai ir jālemj par plānota nolīguma noteikumu saderīgumu ar Līguma tiesību normām, tai ir jābūt pietiekamai informācijai par paša minētā nolīguma saturu (skat. iepriekš minēto atzinumu 2/94, 20.–22. punkts).
50. Šajā gadījumā Padome Tiesai ir iesniegusi pilnu nolīguma projekta tekstu, kurā tostarp ir noteikumi par PT struktūru un darbību, tās jurisdikciju un dažāda veida prasībām, kā arī par piemērojamajām tiesībām un šīs tiesas nolēmumu iedarbību.
51. Turklāt ir jānorāda, ka lūgumā sniegt atzinumu ir norādīts nolīguma projekta konteksts. Šis projekts ir daļa no to pasākumu kopuma, ko pašlaik izvērtē dažādās Savienības iestādēs, kā, piemēram, Kopienas patenta kā jaunu intelektuālā īpašuma tiesību izveide un Savienības pievienošanās EPK.
52. Šādos apstākļos Tiesa uzskata, ka tai ir pietiekama informācija par plānotā nolīguma saturu un kontekstu.

53. Otrkārt, attiecībā uz jautājumu, vai lēmumu pieņemšanas process attiecībā uz nolīguma projektu ir sasniedzis pietiekamu virzības stadiju, kas ļauj Tiesai lemt par šī projekta saderīgumu ar Līgumiem, ir jāatgādina, ka, ja plānotā nolīguma mērķis ir zināms un Tiesā iesniegtie dokumenti ļauj tai taisīt pietiekami drošu spriedumu par Padomes uzdoto jautājumu, Tiesai lūgumu sniegt atzinumu var iesniegt pirms sarunu uzsākšanas starptautiskā līmenī, pat ja vēl pastāv noteikts skaits alternatīvu un atšķirību attiecīgo tekstu redakcijās (šajā ziņā skat. 1979. gada 4. oktobra atzinumu 1/78, *Recueil*, 2871. lpp., 34. punkts), un ka lūguma sniegt atzinumu pieņemamību nevar apstrīdēt ar pamatojumu, ka Padome vēl nav pieņēmusi lēmumu uzsākt sarunas starptautiskā līmenī (skat. iepriekš minēto atzinumu 2/94, 13. punkts).
54. Attiecībā uz aplūkoto lūgumu ir jānorāda, ka laikā, kad notika vērsšanās Tiesā, Padome izskatīja plānu izveidot vienotu tiesu sistēmu patentu jomā. Apstākļi, ka nolīguma projekts vai daži ar to cieši saistītu likumdošanas pasākumu projekti, kā, piemēram, priekšlikums regulai par Kopienas patentu, pašlaik negūst vienprātīgu atbalstu Padomē, kā tāds neietekmē šī lūguma sniegt atzinumu pieņemamību.
55. Treškārt, attiecībā uz uzdoto jautājumu par institucionālo līdzsvaru ir jānorāda, ka, lai tiktu paredzēta iespēja iesniegt lūgumu sniegt atzinumu, atbilstoši LESD 218. panta 11. punktam galīga vienošanās starp attiecīgajām iestādēm nav nepieciešama kā iepriekšējs nosacījums. Padomei, Parlamentam, Komisijai un dalībvalstīm piešķirtās tiesības lūgt Tiesas atzinumu var tikt īstenotas individuāli — bez jebkādas apspriešanās un negaidot saistītas likumdošanas procedūras gala rezultātu. Katrā ziņā Parlaments saglabā tiesības pats iesniegt lūgumu sniegt atzinumu.

56. Tādējādi apstākļi, ka attiecīgā nolīguma pieņemšana var notikt tikai pēc apspriešanās ar Parlamentu vai pat tā piekrišanas saņemšanas un ka uz iespējamo papildu likumdošanas pasākumu pieņemšanu Savienības ietvaros, piemēram, sagaidāmo regulu par Kopienas patentu attiecas likumdošanas procedūra, kurā šī iestāde ir iesaistīta, neietekmē atbilstoši LESD 218. panta 11. punktam Padomei piešķirto iespēju lūgt Tiesas atzinumu.
57. Līdz ar to Padomes iesniegtais lūgums sniegt atzinumu ir pieņemams.

Par būtību

Ievada apsvērumi

58. Lai gan šis lūgums sniegt atzinumu un apsvērumi ir iesniegti Tiesā, atsaucoties uz Līguma par ES un EK līguma noteikumiem, tomēr uzdotie jautājumi ir jāizvērtē, pamatojoties uz Līguma par ES noteikumiem un Līguma par Eiropas Savienības darbību, kurš stājies spēkā 2009. gada 1. decembrī, proti, pēc tam, kad Padome 2009. gada 6. jūlijā bija iesniegusi lūgumu, noteikumiem.
59. Tāpat ir jāprecizē, ka šī lūguma sniegt atzinumu galvenais jautājums ir nevis par PT jurisdikciju Eiropas patenta jomā, bet tās jurisdikciju attiecībā uz sagaidāmo Kopienas patentu.

Par nolīguma projekta saderīgumu ar Līgumiem

60. Vispirms Tiesa uzskata par lietderīgu atbildēt uz vairāku dalībvalstu sniegtajiem apsvērumiem, saskaņā ar kuriem plānotā jurisdikcijas nodošana varētu būt pretrunā LESD 262. un 344. pantam.

61. Kas attiecas uz LESD 262. pantu, tam PT izveide nebūtu pretrunā. Lai gan ir taisnība, ka šajā pantā ir atļauts piešķirt Tiesai noteiktu jurisdikciju, kuru ir paredzēts piešķirt PT, minētajā pantā norādītais veids nav vienīgais saprotamais veids, kā izveidot vienotu tiesu patentu jomā.

62. LESD 262. pantā ir paredzēta iespēja paplašināt Savienības tiesu jurisdikciju, iekļaujot tajā strīdus saistībā ar to Savienības tiesību aktu piemērošanu, ar kuriem ir radītas Eiropas intelektuālā īpašuma tiesības. Līdz ar to tajā nav noteikts Tiesas monopols aplūkotajā jomā un nav iepriekš izdarīta izvēle attiecībā uz tiesu ietvaru, ko var izveidot strīdiem starp privātpersonām par intelektuālā īpašuma tiesībām.

63. PT izveide, ņemot vērā, ka ar LESD 344. pantu ir vienīgi aizliegts dalībvalstīm, risinot domstarpības, kas saistītas ar Līgumu interpretāciju vai piemērošanu, izmantot citas, nevis tajos paredzētās domstarpību izšķiršanas metodes, nebūtu pretrunā arī šim pantam. Taču jurisdikcija, ko nolīguma projektā ir paredzēts piešķirt PT, attiecas tikai uz strīdiem starp privātpersonām patentu jomā.

64. Tā kā ar plānoto nolīgumu būtībā tiktu izveidota jauna tiesu struktūra, vispirms ir jāatgādina Savienības tiesību sistēmas un tiesu sistēmas pamata elementi, kādi tie ir noteikti dibināšanas līgumos un attīstīti Tiesas judikatūrā, lai izvērtētu PT izveides saderīgumu ar minētajiem elementiem.
65. No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka ar Savienības dibināšanas līgumiem atšķirībā no parastajiem starptautiskajiem līgumiem ir izveidota jauna tiesību sistēma ar savām iestādēm, kuras labā dalībvalstis arvien plašākās jomās ir ierobežojušas savas suverēnās tiesības un kuras subjekti ir ne tikai dalībvalstis, bet arī to pilsoņi (it īpaši skat. 1963. gada 5. februāra spriedumu lietā *26/62 van Gend & Loos, Recueil*, 1. un 3. lpp., kā arī 1964. gada 15. jūlija spriedumu lietā *6/64 Costa, Recueil*, 1141. un 1149. lpp.). Šādi noteiktās Savienības tiesību sistēmas būtiskās pazīmes it īpaši ir tās pārākums salīdzinājumā ar dalībvalstu tiesībām, kā arī to pilsoņiem un pašām dalībvalstīm piemērojamo noteikumu tiešā iedarbība (skat. 1991. gada 14. decembra atzinumu 1/91, *Recueil*, I-6079. lpp., 21. punkts).
66. Kā tas izriet no LES 19. panta 1. punkta, par Savienības tiesību sistēmas un tiesu sistēmas ievērošanu rūpējas Tiesa un dalībvalstu tiesas.
67. Turklāt Tiesai ir jānodrošina, lai tiktu ievērota ar Līgumiem noteiktā Savienības tiesību sistēmas autonomija (skat. iepriekš minēto atzinumu 1/91, 35. punkts).
68. Tāpat ir jānorāda, ka dalībvalstīm, it īpaši atbilstoši LES 4. panta 3. punkta pirmajā daļā noteiktajam lojālās sadarbības principam, to attiecīgajā teritorijā ir jānodrošina Savienības tiesību piemērošana un ievērošana (šajā ziņā skat. 1998. gada

16. jūlija spriedumu lietā C-298/96 *Oelmühle un Schmidt Söhne, Recueil*, I-4767. lpp., 23. punkts). Turklāt atbilstoši šīs pašas tiesību normas otrajai daļai dalībvalstis veic visus vajadzīgos vispārējos un īpašos pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no Līgumiem vai no Savienības iestāžu aktiem. Tādēļ valsts tiesām un Tiesai ir jānodrošina Savienības tiesību pilnīga piemērošana visās dalībvalstīs, kā arī to tiesību aizsardzība tiesā, kuras attiecīgajām personām izriet no minētajām tiesībām (šajā ziņā skat. 2007. gada 13. marta spriedumu lietā C-432/05 *Unibet*, Krājums, I-2271. lpp., 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
69. Valsts tiesa sadarbībā ar Tiesu pilda tām kopīgi uzticētu uzdevumu, lai nodrošinātu, ka Līgumu piemērošanā un interpretēšanā tiek ievērots tiesiskums (skat. 1981. gada 16. decembra spriedumu lietā 244/80 *Foglia, Recueil*, 3045. lpp., 16. punkts, kā arī 1995. gada 15. jūnija spriedumu apvienotajās lietās no C-422/93 līdz C-424/93 *Zabala Erasun u.c., Recueil*, I-1567. lpp., 15. punkts).
70. Turklāt Savienības tiesu sistēmu veido tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru pilnīgs kopums, kura mērķis ir nodrošināt iestāžu aktu tiesiskuma kontroli (it īpaši skat. 2002. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores/Padome, Recueil*, I-6677. lpp., 40. punkts).
71. Attiecībā uz PT pazīmēm vispirms ir jānorāda, ka šī tiesa atrodas ārpus Savienības institucionālā un tiesu ietvara. Tā nav LES 19. panta 1. punktā paredzētās tiesu sistēmas daļa. Atbilstoši starptautiskajām tiesībām PT ir organizācija ar savu juridiskas personas statusu.
72. Saskaņā ar nolīguma projekta 15. panta noteikumiem PT tiek piešķirta ekskluzīva jurisdikcija attiecībā uz nozīmīgu skaitu prasību, kuras privātpersonas ceļ patentu jomā. Šī jurisdikcija it īpaši attiecas uz prasībām par faktisku pārkāpumu vai

pārkāpuma draudiem attiecībā uz patentiem, pretprasībām par licencēm, prasībām par paziņojumu, ka nav pārkāpuma, prasībām, ar ko paredz pagaidu un aizsardzības pasākumus, prasībām vai pretprasībām par patenta anulēšanu, prasībām par zaudējumiem vai kompensācijām, ko izraisījusi patenta pieteikuma publicēšanas rezultātā iegūta pagaidu aizsardzība, prasībām par izgudrojuma izmantošanu pirms patenta izsniegšanas vai tiesībām, kas balstītas uz patenta agrāku izmantošanu, prasībām par to, lai izsniedz vai anulē par Kopienas patentiem piešķirtas piespiedu licences, kā arī kompensāciju prasībām par izsniegtajām licencēm. Šādā apmērā līgumslēdzēju valstu tiesām, tostarp dalībvalstu tiesām, ir liegta šī jurisdikcija, un tās saglabā tikai tās pilnvaras, kuras neietilpst PT ekskluzīvajā jurisdikcijā.

73. Jāpiebilst, ka saskaņā ar nolīguma projekta 14.a pantu PT, pildot savus pienākumus, ir jāinterpretē un jāpiemēro Savienības tiesības. Šai tiesai ir piešķirta būtiska materiālā kompetence, kas parasti ir valsts tiesām, izskatīt strīdus Kopienas patenta jomā un nodrošināt šajā jomā pilnīgu Savienības tiesību piemērošanu, kā arī to tiesību aizsardzību tiesā, kuras attiecīgajām personām izriet no šīm tiesībām.
74. Attiecībā uz starptautisku nolīgumu, kurā ir paredzēts izveidot tiesu, kuras pienākums būtu interpretēt tā noteikumus, Tiesa, protams, ir nolēmusi, ka šāds nolīgums principā nav nesaderīgs ar Savienības tiesībām. Savienības kompetence starptautisko attiecību jomā un tās tiesībspēja slēgt starptautiskus nolīgumus noteikti ietver iespēju pakļaut savu rīcību ar šiem nolīgumiem izveidotas vai izraudzītas tiesas lēmumiem attiecībā uz nolīgumu noteikumu piemērošanu un interpretāciju (skat. iepriekš minēto atzinumu 1/91, 40. un 70. punkts).

75. Turklāt Tiesa ir uzsvērusi, ka ar starptautisku nolīgumu, kas noslēgts ar trešajām valstīm, Tiesai var tikt piešķirtas jaunas tiesas pilnvaras ar nosacījumu, ka šī piešķiršana nesagroza Tiesas darbību, kāda tā ir noteikta Līgumā par ES un Līgumā par Eiropas Savienības darbību (pēc analogijas skat. 1992. gada 10. aprīļa atzinumu 1/92, *Recueil*, I-2821. lpp., 32. punkts).
76. Tāpat Tiesa ir precizējusi, ka starptautiskam nolīgumam var būt ietekme uz tās kompetenci, ja ir ievēroti būtiskie nosacījumi attiecībā uz tās rakstura saglabāšanu un tā tad ar to netiek apdraudēta Savienības tiesību sistēmas autonomija (skat. 2002. gada 18. aprīļa atzinumu 1/00, *Recueil*, I-3493. lpp., 21., 23. un 26. punkts).
77. Tomēr iepriekš minētajos atzinos aplūkoto tiesu sistēmu mērķis būtībā bija atrisināt strīdus par pašu attiecīgo starptautisko nolīgumu noteikumu interpretāciju vai piemērošanu. Turklāt, paredzot īpašas pilnvaras trešo valstu tiesām vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, minētās sistēmas tomēr neietekmēja ne dalībvalstu tiesu pilnvaras attiecībā uz Savienības tiesību interpretāciju un piemērošanu, ne arī iespēju, pat pienākumu tām vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu un Tiesas kompetenci uz to atbildēt.
78. Turpretī šajā nolīguma projektā plānotajai starptautiskajai tiesai tiek uzdots interpretēt un piemērot ne tikai minētā nolīguma noteikumus, bet arī sagaidāmo regulu par Kopienas patentu, kā arī citus Savienības tiesību instrumentus, it īpaši regulas un direktīvas, ar kurām vajadzības gadījumā minētā regula būs jāskata kopsakarā, proti, noteikumus par citām intelektuālā īpašuma sistēmām, kā arī Līguma par Eiropas Savienības darbību tiesību normas attiecībā uz iekšējo tirgu un konkurences tiesībām. Tāpat PT var uzdot risināt tajā izskatāmu strīdu attiecībā uz Savienības pamattiesībām un Savienības tiesību vispārējiem principiem, pat pārbaudīt Savienības tiesību akta spēkā esamību.

79. Attiecībā uz Tiesas pārbaudei iesniegto nolīguma projektu ir jānorāda, ka PT:
- aizstāj valsts tiesas šī nolīguma projekta 15. pantā noteiktajā tās ekskluzīvās jurisdikcijas jomā,
  - tādējādi liedz valsts tiesām iespēju vērties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saistībā ar minēto jomu,
  - savas ekskluzīvās jurisdikcijas jomā kļūst par tiesu, kura ir vienīgais Tiesas partneris prejudiciāla nolēmuma procedūras ietvaros attiecībā uz Savienības tiesību interpretāciju un piemērošanu, un
  - saskaņā ar minētā nolīguma projekta 14.a pantu minētās jurisdikcijas ietvaros tai ir pienākums interpretēt un piemērot Savienības tiesības.
80. Lai gan ir taisnība, ka Tiesai nav piešķirta kompetence lemt par tiešām prasībām starp privātpersonām patentu jomā, jo šī kompetence ir dalībvalstu tiesām, dalībvalstis tomēr nevar piešķirt šo kompetenci šādu strīdu risināšanai tiesai, kura ir izveidota ar starptautisku nolīgumu, tādējādi liedzot minētajām tiesām izpildīt to uzdevumu īstenot Savienības tiesības kā Savienības tiesību sistēmas “kopējo tiesību” tiesām un līdz

ar to LESD 267. pantā paredzēto iespēju, vajadzības gadījumā pat pienākumu, vērsties ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecīgajā jomā.

81. Nolīguma projektā ir paredzēts prejudiciālo nolēmumu mehānisms, kas minētā nolīguma piemērošanas jomā iespēju lūgt prejudiciālu nolēmumu rezervē PT, atņemot minēto iespēju valsts tiesām.
82. Jāuzsver, ka nolīguma projektā plānotā PT situācija atšķirtos no Beniluksa valstu tiesas situācijas, par kuru ir pieņemts 1997. gada 4. novembra spriedums lietā *C-337/95 Parfums Christian Dior (Recueil, I-6013. lpp., 21.–23. punkts)*. Tā kā pēdējā ir kopēja vairāku dalībvalstu tiesa, kura līdz ar to ietilpst Savienības tiesu sistēmā, tās nolēmumi ir pakļauti mehānismiem, kuri nodrošina Savienības tiesību normu pilnīgu efektivitāti.
83. Tāpat ir jāatgādina, ka LESD 267. panta, kurš ir būtisks, lai Līgumos noteiktajām tiesībām saglabātu Kopienas raksturu, mērķis ir nodrošināt, lai šīm tiesībām visos apstākļos visās dalībvalstīs būtu vienāda iedarbība. Šādi noteiktā prejudiciālo nolēmumu mehānisma mērķis ir novērst atšķirības Savienības tiesību, kuras valsts tiesām ir jāpiemēro, interpretācijā un nodrošināt šādu piemērošanu, valsts tiesai sniedzot līdzekli grūtību, kuras varētu radīt prasība par Savienības tiesību pilnīgu iedarbību dalībvalstu tiesu sistēmu ietvaros, novēršanai. Turklāt valsts tiesām ir visplašākās tiesības, pat pienākums vērsties Tiesā, ja tās uzskata, ka tajās izskatāmā lieta rada jautājumus par Savienības tiesību noteikumu interpretāciju vai to spēkā esamības vērtējumu un ka ir vajadzīgs lēmums par tiem (šajā ziņā skat. 1974. gada 16. janvāra spriedumu lietā *166/73 Rheinmühlen-Düsseldorf, Recueil, 33. lpp., 2. un 3. punkts*, kā arī 2008. gada 12. jūnija spriedumu lietā *C-458/06 Gourmet Classic, Krājums, I-4207. lpp., 20. punkts*).

84. Tādējādi ar LESD 267. pantā izveidoto sistēmu ir noteikta tieša sadarbība starp Tiesu un valsts tiesām, kuras ietvaros pēdējās cieši iesaistītas Savienības tiesību pareizā piemērošanā un vienveidīgā interpretēšanā, kā arī ar šo tiesību sistēmu privātpersonām piešķirto tiesību aizsardzībā.
85. No šo elementu kopuma izriet, ka attiecīgi valsts tiesām un Tiesai piešķirtās funkcijas ir būtiskas Līgumos noteikto tiesību rakstura kā tāda aizsardzībai.
86. Šajā ziņā Tiesa ir precizējusi, ka princips, atbilstoši kuram dalībvalstij ir pienākums atlīdzināt privātpersonām nodarīto kaitējumu sakarā ar Savienības tiesību pārkāpumiem, kas piedēvējami šai dalībvalstij, ir spēkā jebkāda minēto tiesību pārkāpuma gadījumā neatkarīgi no tā, kura ir šīs valsts iestāde, kuras darbības vai bezdarbības dēļ ir radusies pienākumu neizpilde; tāpat minētais princips ar dažiem īpašiem nosacījumiem attiecas arī uz tiesu iestādēm (šajā ziņā skat. 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā C-224/01 *Köbler, Recueil*, I-10239. lpp., 31. un 33.–36. punkts; 2006. gada 13. jūnija spriedumu lietā C-173/03 *Traghetti del Mediterraneo*, Krājums, I-5177. lpp., 30. un 31. punkts, kā arī 2009. gada 12. novembra spriedumu lietā C-154/08 Komisija/Spānija, 125. punkts).
87. Jāpiebilst, ka, ja Savienības tiesību pārkāpumu izdara valsts tiesa, LESD 258.–260. panta noteikumos ir paredzēta iespēja vērsties Tiesā, lai konstatētu šādu pienākuma neizpildi attiecībā uz konkrēto dalībvalsti (skat. 2003. gada 9. decembra spriedumu lietā C-129/00 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-14637. lpp., 29., 30. un 32. punkts).
88. Tomēr ir jākonstatē, ka par PT nolēmumu, ar kuru tiktu pārkāptas Savienības tiesības, nevarētu uzsākt tiesvedību par pienākumu neizpildi un tas arī neradītu finansiālu atbildību vienai vai vairākām dalībvalstīm.

89. Līdz ar to ar plānoto nolīgumu, kurā ekskluzīva jurisdikcija risināt nozīmīgu skaitu prasību, ko privātpersonas iesniedz Kopienas patenta jomā, kā arī interpretēt un piemērot Savienības tiesības šajā jomā ir piešķirta starptautiskai tiesai, kura ir ārpus Savienības institucionālā un tiesu ietvara, tiktu atņemta dalībvalstu tiesu jurisdikcija attiecībā uz Savienības tiesību interpretāciju un piemērošanu, kā arī Tiesas jurisdikcija prejudiciālā kārtā atbildēt uz minēto tiesu jautājumiem, un līdz ar to tiktu sagrozīta kompetence, kas Līgumā ir piešķirta Savienības un dalībvalstu iestādēm un kas ir būtiska, lai saglabātu Savienības tiesību raksturu kā tādu.

Līdz ar to Tiesa (plēnums) sniedz šādu atzinumu:

Plānotais nolīgums, ar kuru tiek izveidota vienota sistēma strīdu izskatīšanai patentu jomā (šobrīd dēvēta par “Eiropas un Kopienas Patentu tiesu”), nav saderīgs ar Līguma par Eiropas Savienību un Līguma par Eiropas Savienības darbību noteikumiem.

[Paraksti]